

UNITÁRIUS ÉLET

II. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM.

1948. DECEMBER 15.

Karácsonyi lépcsarnok

... És megtalálták Máriát és Józsefet és a kisgyermekét...
Lk. II. 16.

A nagy versenyt résztvettek mind a művészek. Nem csak azért, mert hajtotta őket a siker vágya, hanem azért is, mert rendkívül tetszett a verseny témája. Az Első Karácsonyt kellett az ecset színeivel megrajzolni. A verseny befejeztével a pályaműveket közszemlére állították ki egy hatalmas csarnokban. Mindenki megtekinthette a képeket és a lélek alkotó erejének szebbnél szebb csodáit. A művészek természetesen azokat a vonásokat domborították ki, amelyek egyéniségüknek leginkább megfeleltek. A legendás éjszaka ezer meg ezer változatban tárul a szemlélő elé. Az egyik oszlop mellett generációk állnak. Odagyökerezett lábuk, amint a harsonázó mennyei seregek fényes csoportját csodálják. Nagy a sikere annak, ki ezt a képet alkotta. Amott egy kiszögelyesben a tűz mellett beszélgető pásztorok, szemközt velük a hívívő csillag vakító fénye ragyog. Tovább pedig a gyermek előtt hódoló bölcsek alakja tárul a szemünk elé... De ki tudná felsorolni, hogy hányféle változatban álmódta meg és lelkük teremtményeként lehelték vászonra a legjobb művészek a bethlehemi Karácsony legendás szépségét...?

A nagy csarnok, melnek mennyezete a kéklő égbolt, nyitva áll most is. A tárlat látogatói — folyton változnak, — az egymást követő generációk. Az idő és az élet a versenytáborok. Jelenleg mi vagyunk a látogatói a nagy kiállításnak... Te is gyönyörködöl a káprázatos szépségekben. Nézem én is a 2000 éves képeket... Hogy elnémult az égi seregek harsonázó hangja. Ma már olyan ez a kép, mint a megfagyott gyertyaláng. Legfennebb fénylik, de melege kihalt már.

Nézd! A bethlehemi csillag, mely azon az éjszakán oly vakítóan és nyugtalanul mozgott az égboltozaton, hogy a földön minden tekintetet a jászol felé fordított, most ott áll a többi között halványan, a feladás köde csaknem egészen eltakarja... A bölcsek a keresztútán mintha azon tanakodnának, hogy hosszú ezer éveken át annyi csalódás után most merre menjenek, hogy kikerüljék az újabb csalódásokat... Elfelejtik, hogy maguk a hibások, mert éppen az a baj, hogy a

MALASITS GÉZA

Az Unitárius Élet múlt havi számában hírt adtunk már Istenben boldogult Malasits Géza elhunytáról. November 10-én, életének 74-ik évében szülte magához az Ur. Végtiszteségtetele november 15-én volt a Kerepesi-úti temetőben. Haláseletének híre lapzártakor érkezett hozzánk s így akkor nem állt módunkban szívünk szerint búcsúznunk tőle. Tesszük tehát most. A veszteségérzetnek azzal az eleve ségével, amely egy hónap leforgása után sem veszített erejéből semmit. S amikor az örökkévalóság boltívei alatt eltűnő nemes alakjától búcsúzunk, hálát adunk az Élet Urának. Azért, hogy nekünk adta Őt, azért, hogy lelkes ragaszkodásának megbizonyításában megdicsőítette Önmagát.

Malasits Géza egyházunk belső életébe 4-5 éve kapcsolódott bele szorosabban. Akkor, amikor a körülmények változása rendjén munkára szülte a közbizalom. De akkor aztán egész valóját adta a szent cél szolgálatára. A Kori Tanácsban soha sem tartott hosszú szónoklatot, de rövid felszólalásaiiban jó vasashoz illően, mindig a szeg fejére ütött kalapácsával. A szű közéleti működése tapasztalatainak aszuborával mindig színültig töltötte a kezébe adott kelyhet.

Egy életet töltött el a szociáldemokrata párt táborában, harcolva, ellentéteket kiegyenlítve, mindig a nagy cél érdekében, mindig az általa megismert igazság szolgálatában. Soha nem említette, soha sem tudtuk, hogy kifelé élő éveiben lelkierejét ama belső világból merítette, aminek inspirálója, forrása, a Biblia volt.

1944 Karácsony első napján az Urasztala mellett tette ezt a vallomást, amikor közeljárt hozzánk a halál s bombazáporban egy erős

légnyomás templomunk ablakainak színes cserepeivel szórta tele az Ur asztalát s rajta a szent jegyeket. Lelkében megrendülve azt mondta akkor: „a Názáretinek van igaza és igaza csak a Názáretinek van. Arra kérem egyházamat, olvastassa fel papjával koporsóm fellett Pál apostolnak így végződő mondását: „Akár élünk azért, akár haljunk, az Uréi vagyunk.”

Ezt tettem akkor, amikor a ravatalozó ház előtt elterülő hatalmas teret betöltötte gyászoló sereg gyűrűjében állott koporsója felett, felolvastam a Szentírásból Pál apostolnak a Rom. XIV. r. 7-8. verseit.

Egyszerű fekete koporsó zárta magába a kedves arcot, mintegy jelképezve Malasits Gézát, aki lelkeében gazdag kincseket hordozott; szerény megjelenésben mindig mosolygó arccal járt köztünk, biztatva a segélyt, jótanácsot kereső embereket, akiknek légiját soha sem bocsátotta el magától segítőkészség és meleg kézszorítás nélkül. Erről tett bizonyosságot az a négy világi szónok is, aki a pártember, az országgyűlési képviselő stb. érdemei előtt hajlott meg az utolsó út előtt koporsója fellett, mint egykor a testvérek kévéi a József kévéje előtt.

Egyházunk erős hitvalló hívének, a magyar közélet egyik legkiválóbb fiának fáradt testét a székesfőváros által adott díszsír helybe helyezték el a váratlan csapástól megrendült gyászoló család- és a tisztelők százainak áldása mellett.

A budapesti egyházközség a gyászoló családhoz részvétiratot küldött. A reánk jövő Karácsonyban már hiába keressük tisztas alakját a hívek seregében. De kedves emléke, példaadása itt marad köztünk.

Isten áldása nyugodjék meg porain s lelkének adjon helyet az üdvözöltek táborában.

Barabás István.

gyermeknek mindig csak aranyat, tömjént és illatszereket adtak és nem tanítottak neki igaztudományt. Bölcsője békéjét játékgyerekek zaráival verték fel. Az aranyat és a fegyvernek pedig mindenki kezében egyforma illata van...

Látod az egész csarnokban egyetlen egy kép van, amelyik ma is

olyan üde, ép oly megalapító s nem mosódott el rajta semmi hamvas szépségből. Ez a kép most is ugyanolyan, mint volt a tárlat megnyitásakor. A tárlat első díját ez a kép nyerte meg. A csodák éjszakájának három fő hőst ábrázolja ez a kép. Háttérre a becsületes, tisztességes élet. Merő emberi ez a kép. A vo-

násai mind természetesen. Mégis csupa misztikum. Most 2000 év után lehet mondani már, hogy ez a kép szent. Szent rajta a gyermek és vele megszentelődik a munkás társadalom életforrása. Örök szép sejtje a család. Ahol a házastársakat szeretet és hűség kapcsolja össze. Ahol a gyermekek erkölcsi tisztaságban és felelemben nőnek fel. Ahol a lélek palántái emberek öröme és Isten dicsőségére fejlődnek. Ahol Istennek legdrágább vetése növekedik. Minden igazi családban van valami szent. A gyermekkel nem csak a család boldogsága lett teljessé, hanem a béke és a mások szolgálatában önműködő szeretet is beköltözött vele. Karácsony ennek a családnak az ünnepe. Minden más csak külső ékesség, káprázatos ünnepi dísz ami lassan lekopik a csarnok képeiről. Egyedül a család az, ami örök. Örök, mert szent. Érzed-e, hogy ma is milyen hallelujás boldog örömmel ragyog fel az első Karácsony szent nyeresége, melyet az Evangélium így juttat kifejezésre: „És megtalálják Máriát és Józsefet és a kisgyermekét.” — Az élet nagy csarnokában csak azok a nemzedékek boldogok, amelyek megtalálták maguk soraiban a boldog, szent családot.

PETHŐ ISTVÁN.

A gyülekezeti élet névtelen munkásai

Szerényen és halkán dolgoznak, nem kényszerből, hanem hivatásból. Éppen ezért nevüket sem írjuk le, hiszen akik ismerik munkásságukat, amúgy is tudják, hogy kiktől van szó. A többieknek pedig, munkájuk és nem nevük szolgál példaadásul.

A budapesti nőszövetség egyik buzgó asszonya, munkafeladatul a kórházi betegek ápolását és látogatását vállalta magára. E feladatot apostoli buzgósággal végzi. Egykoron kolozsvári elemi leányiskolának tanítónője volt, jól képzett, eredményesen dolgozó pedagógus. Férjével boldog házasságban élt, a brassói unitárius nőegyletben éveken át eredményes munkát végzett. Férje itt halt meg Budapesten, s halála utáni napon villamosszerencsétlenség érte. Sokáig feküdt a kórházban, ahol az orvosok nem egyszer lemondtak életéről.

Hosszasan feküdt a kórházban, lassan talpraállt. Ugy érzi, hogy Istennek még célja van, visszajándékozott életével. Gyászt úgy envíthi, hogy másokon, hozzá egykoron hasonló kórházi betegeket vigasztalásával segít. Kevés olyan kórházi beteg unitárius volt Budapesten, akit ne látogatott volna meg. Hol jó szóval, evangéliumi vigasztalással, gyakran pedig kis nyugdíja terhére vett apró ajándékokkal keresi fel betegeit, akik szeretik a lélekből fakadó vigasztalást.

Kórházlátogatást szorgalmasan végző önkéntes unitárius diakonisszánkat áldja meg az Isten, betegek imája kíséri további munkájában.

A teremő korszak, — mint amilyenben most élünk — mindig nagy lelki forrongásokkal jár. A tudományok nagy lendületű fejlődése, új felfedezések természetszerűleg vonják maguk után a lelki válságokat. A vak-hívő ilyenkor struccpolitikát folytat. Elbújik a problémák elől, a régi formákhoz menekül, a régi vallásosság emlékeit akarja magáévé tenni, még akkor is, ha ezek az emlékek a legmodernebb tudományos szemlélet mellett elavultakká válnak. Van azonban a vallásos embernek egy másik csoportja, akiknek nem a merev vallásosság, a formák a fontosak, hanem az élet. A hit ilyen emberek számára élő valóság. Ahogy felbukkan egy újabb felfedezés, amely problémát vet fel a vallásos hívő számára, lelki nyugtalanságot érez és valami olthatatlan vágy kényszeríti arra, hogy megnyugtató megoldást találjon problémája számára. Így alakul és tisztul állandóan az élő hitű ember vallásossága. Ez a folyton alakuló és tisztuló hit sajátja az embernek. Ez az a hit, amit elvenni tőle nem lehet. Ez a hit vezette a vallásalapítókat és reformátorokat.

Ez az öntudatosan élő hitű ember az unitárius ideál. S ennek az ideálnak megtestesítői voltak a konferencia tagjai. Az előadások után felvetett problémák és hozzászólások bebizonyították, hogy az unitárius egyetemi fiatalság érzékeli a válságot, problémát jelent számára és keresi megoldását. Az a tény, hogy az ifjúság képviselői kendőzés nélkül vetették fel problémáikat és hogy ezek a problémák élénk vitaanyagot képeztek nemcsak a hozzászólások keretében, hanem utána a beszélgetések folyamán is, kitűnő bizonyítéka a konferencia magas színvonalának és szükségszerű voltának.

A konferenciát 1948. november 13-án d. e. dr. Csiki Gábor esperes-püspöki helynök nyitotta meg ünnepi istentisztelettel. Prédikációjával az életet kezdő ifjúságnak adott tartalmas, mély és atyai jótanácsokat.

Utána dr. Gyulai Zoltán műegyetemi professzor, a Brassai Egylet társelnöke tartott előadást. Áttekintő képet adott a fizikai haladás legújabb vívmányairól s ennek hatását kutatta a szellemi tudományok területén. Az előadáshoz szervesen hozzákapcsolódva Isten lényegének, illetve személységének a problémáit vette föl a konferencia és azt a kérdést vitatta meg, hogy: Lehetséges-e elképzelni egy olyan korszakot, amikor a vallásos hit kiküszöbölhető. Az előadó vitavezetése mellett alakult ki a konferenciának véleménye e kérdésben, amely szerint: Minden ember rájön egy magasabb szellemi létező gondolatára. Ez az eszme szervesen összefügg az ember magasabbra törésének vágyával. A magasabb szellemi lét előjött, vagy előt minden korban értékelte az ember. Minden okunk meg van arra, hogy mindig is értékelni fogja. Az azonban teljesen mellékes szempont, hogy ezt a magasabb szellemi létezőt, Istent, milyennek képzeltek és képzelik el. A forma elpusztulhat, átalakulhat, de a lényeg, a magasabbrendű szellemi létező értékelése és hite megmarad.

D. u. R. Filep Imre hódmezővásárhelyi unitárius lelkész tartotta meg előadását, amelyben a legújabb valláspszichológiai kutatások eredményeit ismertette a vallásról, annak lélektani megnyilvánulásairól, a patológikus vallási tünetekről, és néhány pszichológusnak vallásellenességéről. Előadásával és az azt követő problémákkal (félelem szerepe a vallásban, elképzelhető-e vallás hitelmény nélkül, hol kezdődik a beteges vallásosság, van-e valláspszichológiailag különbség a kőbaltával és az atommal harcoló ember között) stb. és hozzászólásokkal a vallásos emberhez fordult Isten után a konferencia és az emberi problémák megoldását kereste.

14-én d. e. Szász János dunántúli unitárius körlelkész tartotta meg előadását, az unitárius világnézet szerepéről az egyes szaktudományok körében tárgykörrel és a történelmi kutatások terén vezette le felfogását. Részletesen fejtegette az unitárius világnézet ismertető jegyeit és azokat a motívumokat, melyeknek ismeretében teljes objektivitást érhet el a ma még sajnos megirratlan unitárius történelem. A hozzászólások az unitárius vallás etikai nagyszerűségét fejtegették. Itt csak egy felszólaló kifogása merült fel az egész konferenciázó ifjúság munkája ellen, amely azt hozta fel, hogy az ifjúságnak nincs joga ilyen fontos kérdéseket vitatni. A konferencia azonban megállapította, hogy hitét mindenkinek magának kell kialakítania és ebből a szempontból nem számít az életkor. A hit kialakítása nemcsak jog, hanem kötelesség is.

A záró ünnepséget Pethő István főjegyző istentisztelete előzte meg. Tiboldi Tibor egyetemi hallgató tartott előadást, amelyben levonta a végső következtetést, hogy a konferencián elhangzott elméleti fejtegetéseket át kell alakítanunk gyakorlati életelvekké, mert az unitarizmusnak és a kereszténységnek csak is így van létjogosultsága.

D. u. 6 órakor a templomban hódolt az ifjúság Dávid Ferenc emlékének halála évfordulójának alkalmából. A műsor unitárius körökben soha nem létező nívóval hódolt a nagy szellemnek. Életművéből vett idézetekkel és a kort és a kor szellemét visszatükröző versek és zeneszámok előadásával újszerű és egyben megkapó volt.

Este fél 8 órakor pedig a gyülekezeti teremben népi-est volt, amely friss, vidám pergesével, műsorszámainak érdekességével a vidám székelv falut mutatta be, és aratott nagy sikert.

A Brassai Sámuel unitárius ifjúsági egyesület utatmutató konferenciáját szívből jövő örömmel üdvözljük, hogy az unitárius tudományos életet, és vele együtt a szellemi életet megindították. Sokat várunk még tőlük és a konferencia záróülésén elhangzott gyakorlati határozatoktól.

Szabad vallási hit

Irtá: E. G. LEE, az Inquirer szerkesztője.

Az angol unitáriusok adminisztratív egyházi szerve, az Unitárius és Szabad Keresztény Egyházak Főtanácsa 1939-ben tizenkét lelkészből álló bizottságot küldött ki a vallási hit alaptételeinek megállapítására. A kijelölt lelképásztorok munkához láttak és három éven keresztül — a háború alatt is, — amint idejük és elfoglaltságuk megengedte, többször összeültek és megvitatták az összes hitelvi kérdéseket. Az alapos munka végül is eredményre vezetett és közösen elfogadott megállapításait összefoglalva egy könyvben hozták nyilvánosságra, melynek igen nagy sikere volt.

A könyv előszavában a bizottság kijelenti, hogy megállapításait nem tekinti olyan hittételnek, melynek elfogadása az unitárius hívek számára kötelező volna. Az általa lefektetett alaptételeket, mint egyéni vizsgálódás eredményét bocsátja az olvasó szabad mérlegelése alá.

A munkának, melynek a címe „Szabad vallási hit”, igen nagy jelentősége van. Tizenkét lelkész egyező véleményét tartalmazza. Unitárius lelkészek felfogását, akik tehát nem dogmák és hittételek megfogalmazására ültek össze. Mindeniküknek meg volt a maga egyéni felfogása és szabad választási lehetősége. Mégis ez a tizenkét ember minden elvi és formai megkötöttség nélkül is egy olyan nagy ellentétekben bővelkedő kérdésben, mint a vallás, megtalálta a közös alapot. Teljes szabadságuk mellett is abszolút megegyezésre jutottak és rámutathattak a világ előtt arra: „ez a szabad vallási hit. Egyikünket sem kötnék a hittételek, előírt dogmák és mégis legmélyebb gondolataink megvitatása során teljesen egyek vagyunk.”

„Rájöttünk, úgy találjuk, hogy az embereket, a legteljesebb gondolati szabadság mellett, ellentétek, mások hitfelfogásának szabad mérlegelése mellett is egymáshoz köti a lélek egysége. Egység, az a valódi egység, mely nem külső, formai összetartozás, hanem belső, az életben megélt testvéri kapcsolat.”

Ezzel az elgondolással kíván az angol unitarizmus hozzájárulni a modern élet elvi és gyakorlati kiteljesítéséhez. Arra a kérdésre, hogy mi lehet a kapocs az emberek között valamely dogmai külső tekintély vagy egyházi hierarchia, határozott „nem”-mel felel. Az embereket igazán egyedül csak a szabadság kötheti össze. Adjuk meg minden embernek a jogot, hogy azt mondja, mit igaznak hisz és ez a jog, ez a szabadság egy élő egyháznak veheti meg az alapját.

Az angol unitáriusok hiszik, hogy az igazi egység a láthatatlan lélek egysége. Hiszik, hogy nemzeti szervezetükön túl, egy egyetemes egyház csak ezen a szabad egységen épülhet és fog felépülni. Tudják, hogy más nemzetek fiai is szerté a nagyvilágban hasonlóképpen felismerték ezt a nagy igazságot. Hiszik, hogy ez a jövő egyetemes keresztény egyháza, a szabad emberek egyháza, a názáreti Jézus Isten országa itt a földön, kinek születése napját most készül igaz bensőséggel megünnepelni a keresztény világ. Ez az ünnep akkor lenne igazán méltó az élet nagy Mesteréhez, ha követőinek milliói végre megértenék, hogy bensőleg, lélekben — dacára a ma még fennálló formai válaszfalaknak — mind egyívű tartoznak, egymáshoz köti őket a lélek egysége.

Ezzel a fenkölt karácsonyi gondolattal köszöntöm a magyarországi unitárius hittestvéreket.

Szabadelvű kereszténység a tradíciók városában

Manchester College, Oxford

(Befejező rész.)

Professor dr. Fritz Buri a berni és baseli egyetem tanára s az újtestamentumi teológia szabadelvű magyarázója. Albert Schweitzer rendíthetetlen híve, kivel együtt hirdeti, hogy a XIX. század szabadelvű kereszténységének Jézusa csupán egy regényes alak volt és vallják azt a gondolatot, hogy Jézus szerepe eschatológiai hitének tudatos megélése volt. Számára egy volt a fontos: a megváltás s ezért tudatosan haladt útján, az előre látott dráma végkifejlése felé. Az Ő áldozata, mint minden másokért való áldozat, az élet misztikus kérdéseinek egyike.

Az oxfordi Manchester College falai között megannyi, sokszor különböző, de mindig szabadelvű gondolat teremt életet a tradicionális Trinity Term ideje alatt. A meggyőződés mélyül, az értelem tisztul. A lelkiismeret, midőn jót, vagy rosszat, helyeset vagy téveset megítél, világosságot hoz. Az értelem maga is egy bizonyos világosság. Égnie kell e világosságnak vagy annak anyagának, mert anélkül örök sötétség maradna bennünk.

Kereki Gábor.

TAKARÉKOSKODJ A PAPIROSSAL!

K Ü L F Ö L D.

Dr. L. P. Jacks, az oxfordi Manchester College egykori dékánja, a Hibbert Journal évtizedeken át szerkesztője, sok magyar unitárius lelkészjelölt tanulmányaiban legjobb tanácsadója és inspirálója, megvált több, mint nyolcvanestendő teljes szellemi frissességében a Hibbert Journal szerkesztéséből. E munkát egykori kedves tanítványa, dr. H. Spinks londoni unitárius lelkész fogja folytatni. A tiszteletére rendezett búcsun Lord Montgomery, a Hibbert alapítvány elnöke és Prof. Dr. Gilbert Murray, az oxfordi egyetem rektora tartottak beszédet, melyben a gondolkozó fő mély, emberséges értékeit méltatták. Magyarországi tanítványainak tiszteletét e helyről is tolmácsoljuk.

Dr. J. Hutchinson Cockburn ref. lelkész a skót ref. egyház volt moderátorát és az Egyházak Világtanácsa genfi újjáépítési osztályának igazgatóját a budapesti ref. teológiai akadémia tiszteletbeli tanárává választotta.

Az angol rádió istentiszteleteinek közvetítésével kapcsolatosan közvélemény kutatást rendeztek, melynek érdekesebb eredményei a következők. Az összes rádióhallgatók 16.2 %-a sohasem hallgat istentisztelet közvetítést. Az angol lakosság majdnem fele 46.8% elegendőnek tartja, ha templomlátogatás helyett a B. B. C. rádiós istentiszteleti közvetítéseit hallgatja. Érdekes megállapítása továbbá e közvéleménykutatásnak az is, hogy az iskolaköteleskorban levő gyermekekkel bíró szülők közül 53.8 küldi gyermekeit rendszeresen vasárnapi iskolába, vallástanításra. Azok a szülők, akik saját személyükben nem járnak templomba, 25%-ban rendszeresen elküldik gyermekeiket a vasárnapi iskolai vallástanárási órákra. Azok közül a felnőttek közül, akik ma rendszeres templomjárók, gyermekkorában 86.1% járt vasárnapi iskolai tanításra.

Az International Religious Fellowship, az unitárius ifjúsági mozgalmak nemzetközi szövetsége vezetői ülést tartott az elmúlt nyáron a dániai Copenhágában. Az ülés előkészítésében Gudrun Kierkegard, a dán unitárius lelkész leánya, az ottani ifjúsági munka vezetője buzgólkodott. A következő elnökséget választották meg egyhangúan. Elnök: Ludek Benes, csehszlovák egyház, alelnökök: Franklyn Johnson, angliai unitárius és Gerald M. Spelberg hollandiai szabad protestáns. Titkár: Brian Whitehead, angol unitárius, pénztáros: Joke Bergeren, hollandiai protestáns, a Forward Together „Együtt előre” c. folyóirat kiadója, a nálunk is látogatást tett Charles W. Eddis, amerikai unitárius.

THE UNITARIAN QUARTERLY c. az ausztráliai Sydney egyházközség neve. Colin J. Gibson unitárius lelkész szerkesztésében lapot indított. Ez már a második ausztráliai unitárius hírlap.

Egri unitárius példaadás

Az egri unitárius leányegyházköz-séget nov. 28-án meglátogatta dr. Csiki Gábor esperes-püspöki hely-nök dr. Imreh Dénes főgondnokkal és urvacsora osztással egybekötött istentiszteletet tartott. Este vallásos összejövetel volt ld. Gönczi Miklós gondnok lakásán, melyet esperes-püspöki helynök egy szép csa-ládnak nevezett. És azon óhajának adott kifejezést, bár minden unitá-rius egyházköz-ség tudná megvalósí-tani ezt a szeretetben gazdag egy-házi életet.

Ez a kis leányegyházköz-ség ma-gaéva tette Jézus intését „Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyi Atyá-tok tökéletes” és törekszik úgy élni. Az egyház vezetői vallásos élet és jó cselekedetekben elől járnak, és féltő gondnal vigyáznak, hogy az egyházköz-ség útmutatója, temploma legyen minden unitárius hívő lélek-nek. Minden hittestvér azon törek-szik, hogy áldozatot hozzon kicsiny egyházáért, mely hitében megerősíti.

Minden hónap első vasárnapján d. u. 5 órakor más-más hívünk la-kásán vallásos összejövetelt tartunk, ahol minden unitárius családjával együtt megjelenik. Gondnok üdvözlí a megjelenteket, rövid imát mond, utána egyházi éneket énekel a gyű-lekezet. Ezt követően vallásos tár-gyú felolvasás van, utána a hívek megbeszélést tartanak, megvitatta az időközben felmerült egyházi dol-gokat, majd új egyházi éneket ta-nulnak.

Minden összejövetel szeretetven-dégséggel ér véget, amikor is a házi asszony süteménnyel, a házi gazda borral kínálja meg vendégeit, és vé-ge hossza nincsen a szép erdélyi meséknek, adomáknak és székelv népdaloknak. A kis gyülekezet min-dég egyszerre távozik, nem akarja senki megzavarni e nagy család hangulatát, vagy utolsó percig élvez-ni akarja a házigazda és a hittest-vérek szeretetét. A szeretet, mely e leányegyházköz-ségben összehozott minket, a közös vallás és a közös erdélyi sors által megsokszorosodott. Minden alkalomkor szeretettel vár-juk Buzogány Kálmán debreceni unitárius lelkész látogatását, hogy is-tentisztelet tartásával irányítson és hitünkben megerősítsen.

Kedves hittestvéreim, próbáljátok meg ti is ilyen egyházi életet élni, ehhez nem kell egyéb, csak „szere-tet”. Ha erős a hitetek és nagy a szeretet, bátran elindulhattok azon az úton, melyik a szebb hitvilágba vezet: Isten áldása legyen a meg-kezdett utakon és a további mun-káton. (g. m.)

E helyen jegyezzük fel, hogy az ökuménikus mozgalom, az amster-dami kongresszus előtt adta ki új folyóirata első számát: The Ocu-menical Revue címen, a folyóirat több nyelven fog megjelenni.

Adjunk unitárius szellemű Bibliát népünk kezébe

A reformációt, melyért évszáza-dokon keresztül annyian és annyian elbuktak, Luther Márton erős akca-ratával és bízó lélekkel vitte diadal-ra Wittenbergben 1517-ben.

A XVI. sz. első felében Witten-berg és Genf a reformáció központ-ja. A kálvini és lutheri felfogás küzd egymás ellen. Ez a harc mind-inkább elkeseredetté vált, a keresz-tény erőket szétforgácsolta.

A XVI. sz. második felében a re-formáció központja eltolódott a ki-csiny Erdélybe, a szabadgondolko-zásnak akkor már Európában egye-düli menedékhelyére. A hazájuktól liberális gondolkodásuk miatt ki-üldözött tudósok odamenekültek, többek között Sommer János, Pa-ruta, Neuser Ádám, Glorius és Pa-leológus Jakab. Erdély lett a sza-badság klasszikus földje. Különösen Paleológus Jakab, görög tudós volt az, aki egyéniségével, tudományos felkészültségével az egész szellemi Európa figyelmét Erdélyre vonta. Ő volt az, aki először hirdetni kezdte az „Egy Isten” eszméjét. Ezt megerősíti Socinus Faustus 1581. nov. 20-án Krakóból Kolozsvárra írt le-velében, melyben arról számol be, hogy Paleológus az *Egy Isten* esz-méjével mély hatást tett a lelkekre Lengyelországban, Litvániában és Magyarországon. Ugyanezt állapítja meg Wujek Jakab jezsuita és Bel-larmin Róbert. Tagadhatatlan, hogy Dávid Ferenc és Paleológus kö-zött bizalmas barátság fejlődött ki. Olvassuk, hogy akkor is fenn-tartotta vele az összeköttetést, amikor Possevinó, és Wujek jezsui-ták üldözése miatt el kellett hagynia Erdélyt. Azt is olvassuk, hogy Dávid Ferenc elítéltetése után hívei mocsoktalan híret meg akarván őrizni, fia János, továbbá Bogáti Fazakas és veje Trauzner Lukács megírták Dávid Ferenc tragédiájá-nak történetét. Ezt az iratot kiegészítették Dávid Ferenc és Socinus között lefolyt vitának a történeté-vel, melyet elküldtek Jakobinus Bernáttal Paleológus Jakabnak, aki ennek alapján egy igen szép védel-met írt *Defensio Francis Davidis* címen, melyet kinyomatott a Majna-melléki Frankfurtban.

Hogy Dávid Ferenc mily nagyra becsülte Paleológus tudását, az is bizonyítja, hogy messzélátó tervé-nek kivételét a Biblia új, hű fordí-tását rábízta.

Dávid Ferenc azért tudta ellen-felét gyorsan megcáfolni, mert a Bibliát kívülről tudta. Az eredeti Biblia tanulmányozása közben rá-lőtt, hogy a fordítás folytán több trinitárius kifejezést csúsztattak le-le. 1571-ben a keleti nyelvek tudó-saiból bizottságot nevezett ki, mely-ek felévé Paleológust tette, aki görög származásánál fogva töké-lsen bírta a nyelvet. Utasítása az volt, hogy a Bibliát eredeti szöveg-ből, hibátlanul fordítsa le.

XIII. Gergely pápának Erdély-ben tartózkodó megbízottja, Posse-vinó jezsuita azt állítja, hogy Dávid Ferenc ezzel unitárius szellemű Bibliát akart a nép kezébe adni. Azt remélte, hogy az eredetinek he-lyes fordításával vallása tanait meg-erősíti. Róma elrendelte ennek meg-akadályozását. Erre Possevinus és Wujek reábirta Báthoryt, hogy uta-sítsa ki Erdélyből Paleológust, aki 1571. végén Krakóba menekült s így Dávid Ferenc nagyszerű tervo nem sikerült.

Ezt a tervet Simén Domokos, ki-váló theológusunk újból felvetette, de sajnos, korai halála ebben meg-akadályozta.

Pótolhatatlan veszteséget jelent a kereszténységre, hogy a tiszta, be-toldásoktól mentes Biblia nem jö-hetett létre, hisz a fordítások által becsúsztatott véleménynyilvánítások adtak okot a tengernyi félremagya-rázásokra. Egy tiszta Biblia, a be-toldások nélkül, mily nagy világos-ságnak lenne előidézője. Ahhoz a nagy megnyugváshoz vezérelné el a lelkeket, hogy nem a legendák az idvesség útja, hanem a krisztusi parancsok teljesítése.

A kereszténység csődjéről hal-lunk ma szüntelenül. A legtöbb jó-zan bíráló megállapítja, hogy a ke-reszténység a krisztusi igazságok tiszta, világos útjáról a századok által összehordott homályos dogmák útvesztőjébe tévedett.

Ebből a tévelygésből kell, hogy kivesszen a krisztusi igazságot tar-talmazó Biblia, melyből kitörölték mindazt a megtévesztő tételt, me-lyet egyes emberek toldottak bele, hogy homályos elveiket a világnak valahogy megmagyarázzák. Így be-teljesedne a nagy igazság: „A betű öl, a lélek megeleveníti!”

Debrecen.

Buzogány Kálmán.

AMSTERDAM

Az Egyetemes Egyháztanács az amsterdami világkonferencián meg-alakult. A protestáns jellegű egyhá-zak nagy részét magában foglalja. Az orthodox protestáns egyházak közül sokan a meghívás dacára nem mentek el, a radikális protestánsok, köztük az unitáriusok, nem kaptak meghívást. A római katolikusok ré-

szére még megfigyelő küldését is megtiltotta egy pápai intézkedés, a görög keleti orthodox egyházak kö-zül a népi demokráciák államainak egyházai nem képviseltették magu-kat.

A távlat még nem elegendő a vi-lágkongresszus eredményei felméré-sére. A munka méltatására még visszatérünk.

Kolozsvárról írják

A román népköztársaság kormányának az új román kultusztörvényével kapcsolatosan a protestáns egyházak teológiai főiskoláit egységesítette és részükre Protestáns Egyetemifokú Teológiai Intézetet létesített, melynek református, unitárius és német tanítású nyelvű evangélikus tagozata van. Az egyes tagozatok régi épületeikben székelnek. Az intézet vezetője a rektor és az intézet tanácsa. A rektor évente változik a három osztály dékánja között. Az egyes osztályok élén a tanári testület által választott dékán áll, három évente változva. Az egyházi főhatóságoknak ellenőrzési és vizsgabizottsági tagküldési joga van. A református tagozatnál kell minden hallgatónak hallgatni a román és orosz nyelvet és irodalmat, az egyetemes egyháztörténelmet, az unitárius tagozatnál: a vallástörténelmet és összehasonlító vallástudományt. Az unitárius tagozatnál ezen a katedrán kívül még a következő tantervek vannak: a) bibliai, b) rendszeres teológiai, c) gyakorlati teológiai, a negyedik tanszék a már említett vallástörténelmi. Ezen kívül két előadói állás van rendszeresítve: 1. unitárius egyháztörténelem és jog, 2. liturgia és egyházi zene előadására. A tanári állások betöltésénél a teológiai fakultások jelenlegi tanárai kerülnek állami kinevezésre.

Nyugalomba vonult hosszú és érdemes szolgálat után okt. 1-én Antón Mihály magyarszlovákiai és dec. 1-én Bodóczy Sándor tordauri lelkészek. Bodóczy Sándor annakidején Amerikában is járt és sokat fáradozott egy amerikai magyar unitárius gyülekezet létrehozásán, mely egy évig azután Lőrinczi László vezetésével meg is alakult. Nyugalomba helyezését kérték: Keresztény Dénes szabédi, Nagy Dénes alsójárui és betegsége miatt Nagy Sándor tarcsafalvi lelkészek. Hadifogságból hazatért Székely Sándor lelkész, aki 1940-44 között a tordai E. K. Tanácsnál teljesített szolgálatot. — 1948. októberében lelkészsképesítő vizsgát tettek: Bálint Endre, Borsai Jenő, Gombási László és Mester Ákos.

A kolozsvári kollégium épületében egy hétosztályos általános fiúiskola és egy négyosztályos fiúliceum működik. A volt régi kollégiumban a leányotthon helyén fiú

egészségügyi szakiskola van. Az 1945-ben egyházunk által létesített és a kollégiumban elhelyezett ipari leány középiskola, mint állami ipari leány szakiskola működik. A kollégiumban levő fiúliceumnál az orosz nyelv és irodalom tanára a hadifogságból hazatért ifj. dr. Mikó Imre.

A kolozsvári egyházközösség nagy erőfeszítéssel és a hívek jelentős anyagi áldozatvállalásával megjavította rossz állapotban levő templomtoronyát. A javítási munkálatokat a jövő évben folytatják és a templomot kívülről és belülről teljesen újjáépítik.

Dr. Kovács Lajos teológiai dékán és Vaska Klára, néhai Vaska Dezső igazgató leánya dec. 11-én házasságot kötöttek. Az egyházi áldást dr. Simén Dániel egyházi főjegyző kérte házasságukra.

A romániai Magyar Népi Szövetség elnökévé Kacsó Sándor ismert író választották.

Kolozsvárt lelkészki továbbképző tanfolyamot rendeztek 1948. október 21-23. napjain, melynek előkészítésében jelentős része van dr. Erdő János theol. professzornak. A tanfolyamon előadások hangzottak el: a dialektikus materializmus és az egyház, — az iskolán kívüli vallás-erkölcsi oktatás és nevelés és más tárgykörből. Bemutatták az új tankönyveket, megbeszéltek a régi hiányosságainak pótlását, ismertették a katechézist és régóta esedékes liturgiareformunk első részleteit a keresztesítés kérdését vitatták meg.

Nagy Béla segesvári esperes-lelkész 50 éves szolgálati jubileumáról emlékeztek meg gyülekezetének a tagjai a nyár folyamán. A főhatóság köszöntését dr. Simén Dániel főjegyző tolmácsolta.

Kolozsvárt lelkészválasztást tartott a gyülekezet, az ideérkezett levelek hírei szerint a választáson legtöbb szavazatot Izsák Vilmos kollégiumi vallásos tanár kapta. Szavazatot kaptak még Kelemen Imre oklándi és Késmárky Miklós baróti lelkészek. Még nincs biztos hírünk, hogy főtitkarság püspök úr kit nevezett ki.

Simén Dániel dr. e. főjegyző a nyár folyamán több erdélyi egyházkörben végzett látogatást, s ma minden vasárnap prédikált valamelyik gyülekezetünkben.

geekben foglal helyet egy újonnan létesített erdélyi iskola és a második emeleten a liceum fiú növendékeinek bennlakása.

A székelykeresztúri egyházkör és a körüli Dávid Ferenc Egyet Bözöd-útfalun okt. 3-án tartotta körüli közgyűlését. Az egyházkör felügyelő gondnoka és a körüli Dávid Ferenc Egyet elnöke dr. Szolga Ferenc ny. gimnáziumi igazgató mindkét tisztségéről lemondott. Helyébe az egyházkör felügyelő gondnokává Gyarmathy Lajos földbirtokost, a körüli Dávid Ferenc Egyet elnökévé pedig dr. Farkas Sándor orvost választották meg.

Székelykeresztúr másodosztályú város lett. Így polgármestere, alpolgármestere és egy magyar és egy román főszolgabírája van, mivel a keresztúri járást két részre osztották.

Siménfalván Pál Dénes lelkész méltó utódja Gellért Imre lelkész, aki feleségével együtt nagyvonalú gyülekezeti munkát végez, melynek hatása a gyülekezeten túlterjed. Fiatal lelkészársunknak további sikert és kitartást kívánunk.

K Ü L F Ö L D.

Strasbourgban a francia protestáns szövetség „világi misszionáriusok” részére létesített felső tanfolyamot. E világi papok megtartják civil foglalkozásukat és szabad idejükben foglalkoznak az egyház dolgai mellett bizonyosságot tenni.

Az unitárius világszövetség, az International Association for Liberal Christianity and Religions Freedom, júniusban tartott választmányát az 1949. évi világkongresszust Amsterdamban 1949. július 19-28. napjaira tűzte ki. A választmány a közgyűlésnek javaslatot tesz, hogy a megüresedett egyik helyre Ferencz Józsefet válassza be.

Az unitárius világszövetség 1949. évi Amsterdamban tartandó világkongresszusának előzetes meghívója megjelent. A kongresszuson három nagy előadás hangzik el, az előadók között szerepel dr. J. Kovár, a csehszlovák egyház pátriárchája és Chuter Ede, az angol kormány munkáspárti belügyminisztere, aki unitárius egyházunk tagja. A kongresszus négy tanulmányi szekcióban fog dolgozni, melyek tárgyalási anyagát minden egyház külön kiküldött bizottsága dolgoz fel.

SZÉKELY HUMOR.

Sepsiszentkútyban Sükösd Benedek béreslegénye sarjútakarásnál eltörte a gereblyét. A gazda egy nyaklevesszel akarta helyrebillenteni a hibát, a béreslegény azonban ügyesen félre kapta a fejét és futásnak eredt. Sükösd Benedek utána vetette magát a kiáltózni kezdett:

— Állj meg, te Bálint! Állj meg, te Bálint!

A sebesen trappoló béreslegény visszakiáltott:

— Álljon meg gazdudam, kiedet senki se kergetti!

Székelykeresztúrról írják

Az iskolák államosítása után a keresztúri gimnázium épületében egy hét osztályos vegyes fiú-leány liceum van elhelyezve, négy felső és három alsó osztállyal. Ezenkívül két hét osztályos általános iskola és egy óvoda.

A liceumhoz a régi gimnázium tanárai közül ki vannak nevezve: Árkosi László, Lőrinczi Zoltán, Márkos András, Pap Samu, Patakfalvi

Sándor, Péterffy Gyula, Tóth Katalin. Igazgató: Utó Lászlóné Mátis Edit, a volt polgári leányiskola tanára.

A régi gimnázium bennlakási épületében a földszinten van elhelyezve a gazdasági iskola, amely újabban állattenyésztő gazdasági iskola lett. Igazgatója: Pálffy Mihály állatorvos, tanárok: Boros György és Pap Lajos. Az első emeleti helyisé-

VALLÁSTANÍTÁS A SZÓRVÁNYBAN

Az Unitárius Káté kérdéseiből

19. Ki volt az unitárius egyház megalapítója?

Az unitárius egyház megalapítója Dávid Ferenc volt.

20. Mit tudsz Dávid Ferenc életéről?

Dávid Ferenc 1510-ben született Kolozsvárt, iparos családból. Iskoláit Kolozsvárt, Gyulafehérvárt és Wittenbergben végezte el. Miután külföldről hazajött Besztercén, Péterfalván és Kolozsvárt lett iskolaigazgató és lelkész.

21. Mi volt Dávid Ferenc életcélja?

Dávid Ferenc életcélja az evangéliumban hirdetett tiszta jézusi kereszténység helyreállítása volt.

22. Miképpen igyekezett megvalósítani életcélját?

Dávid Ferenc életcélját úgy igyekezett megvalósítani, hogy a tiszta jézusi kereszténységet munkatársaival: János Zsigmond, Heltai Gáspár, Blandrata György, Basilius István, Óvári Benedek és más tudós emberek segítségével szószékről, hitvitákon, iskolákban és könyvei által hirdette és terjesztette.

23. Hogyan fogadta Erdély népe Dávid Ferenc tanításait?

Erdély népének nagy része, fejedelmével János Zsigmonddal együtt, Dávid Ferenc mellé állott és az általa hirdetett tiszta jézusi kereszténység követője lett. Ezt a vallást az Istenegység eszméjéről unitárius vallásnak nevezték el.

24. Az unitárius vallás elterjedésének mi lett a legjelentősebb eredménye?

Az unitárius vallás elterjedésének legjelentősebb eredménye az lett, hogy a világon legelőször Erdélyben mondták ki a tordai országgyűlésen 1568-ban a „vallásszabadság” törvényét, hogy mindenki azt a vallást gyakorolhatja, mely felfogásával megegyezik, mivel a „hit Isten ajándéka”. Emellett 1571-ben a marosvásárhelyi országgyűlés az unitárius vallást törvényesen bevett vallásnak nyilvánította.

25. Be tudta-e fejezni Dávid Ferenc életművét?

Dávid Ferenc életművét nem tudta befejezni; a vallásszabadság és jézusi kereszténység ellenségei, országgyűlés elé állították és mint hit-újítót törvénytelenül holtig tartó börtönbüntetésre ítélték. Déva vára börtönébe zárták, ahol 1579 november 15-én meghalt.

Az unitárius vallást Dávid Ferenc halála után Erdélyben el akarták pusztítani, de Isten segítségével és hívei hűhűsége erejével átvészelte a megpróbáltatásokat. Isteni gondviselés volt ez, hogy a mai világ tudományos műveltségű embere is tiszta istenhitet nyerhessen.

H I R E K

LAPUNK OLVASÓINAK ISTENTŐL ÁLDOTT KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK!

Dr. Gál Jenő lemondott egyházköri főgondnokunk munkássága eredményeit, egyházköri közgyűlésünk jegyzőkönyvében örökítette meg.

Karácsonyi urvacsoraosztásra, minden gyülekezetünk kéri és várja a hívek kenyér- és bor megajánlását.

Brassai Egyesületünk dec. 4-én este szépen sikerült műsoros Mikulás estet rendezett.

Ifj. Nyiredy Gézát november 20-án az orvostudományok doktorává avatták, szívből gratulálunk.

Németh Albert ny. pénzügyigazgató, egyházi tanácsos Székelyudvarhelyen hosszas szenvedés után meghalt. Temetése december 1-én volt. A gyászoló családnak őszinte részvételünket fejezzük ki.

A protestáns napok ideje alatt tartott unitárius összejövetelek rendjén Budapesten dr. Gelei József szegedi egyetemi professzor tartott nagyszerű előadást „az önfenntartó gyülekezet” feladatairól. Beszámolónk lapunk múlt számából tördelési okok miatt maradt ki. Az előadás irányt mutatott az unitárius ember kötelességteljesítésére, s megvilágította az egyén feladatait az önfenntartó gyülekezet közösségében.

Kereki Gábor Oxfordban tanuló budapesti vallástani lelkészünk karácsonyi üdvözlő soraiban szeretettel köszönti gyülekezte minden egyes tagját.

Szász Zsuzsa, dr. Szász Ferenc orvos és felesége leánya és Szász János dunántúli unitárius körlelkész, Szász Domokos egyházi tanácsos és felesége fia jegyesek. Szeretettel köszöntjük őket.

Rádió közvetítette az unitárius vallásos félórát, december 5-én. Dec. 26-án reggel 9 órakor vallásos félórát, január 9-én d. e. 10 órakor teljes unitárius istentiszteletet közvetít a rádió a budapesti Koháry-utcai templomból.

Unitárius Teológiai Akadémiánk és a világiak teológiai tanfolyama meghirdetett megnyitása közbejött akadályok miatt későbbre maradt. Az időpontról, idejében fogunk értesítést adni. A teológiai akadémiára már öt rendes hallgató jelentkezett.

B U D A P E S T.

Istentiszteletek sorrendje december hó 15-től 1949. január 15-ig a Koháry-utcai templomunkban:

December 19-én, d. e. 10. Prédikál: Barabás István.

December 25-én, karácsony első napján d. e. 10. urvacsoraosztással egybekötött istentiszteletén, Prédikál: Barabás István. ágen-dázik: Szolga Ferenc.

December 26-án, karácsony második napján d. e. 10. urvacsoraosztással egybekötött istentiszteletén, prédikál: Szolga Ferenc, ágen-dázik: Györfi István.

December 31-én, óesztendő napján d. u. 6. Szolgál: Barabás István.

1949. Január 1-én, d. e. 10. Prédikál: Györfi István.

Január 2-án, d. e. 10. Prédikál: Barabás István.

Január 9-én, d. e. 10. Prédikál: Szolga Ferenc.

Január 16-án, d. e. 10. Prédikál: Györfi István.

Győrött a református templomban december 19-én, d. e. fél 12 órakor Urvacsoraosztással egybekötött istentiszteletet. Prédikál és Urvacsorát oszt: Szolga Ferenc.

Budaörsön az állami elemi leányiskolában december 25-én, karácsony első napján d. u. 3 órakor Urvacsoraosztással egybekötött istentisztelet. Szolgál: Györfi István.

Törökbálinton az állami elemi leányiskolában december hó 25-én, karácsony első napján d. u. 3 órakor Urvacsoraosztással egybekötött istentisztelet. Szolgál: Szolga Ferenc.

A X. ker. MÁV telepi protestáns imaházban 1949. január hó 2-án, d. u. 4 órakor istentisztelet. Prédikál: Szolga Ferenc.

Gyermekistentiszteletet a karácsonyi szünidő alatt nem tartunk. Az istentiszteleteket a szünidő utáni első vasárnapon kezdjük meg újból.

A Karácsonyi Úrvacsorához szeretettel kérünk kenyeret és bort.

A Konfirmáltak Szövetsége december 4-én este mutatkozott be a Koháry-utca templomház tanácstermében egybegyűlt hallgatóság előtt. Egy egyfelvonásos Csehov-vígjátékot adták elő a Merész és S. Nagy testvérek nagy tetszés mellett.

Előadás után a presbiterok és nőszövetség értekezletén **Barabás István** lelképásztor ismertette a már 1931-ben megalakult konfirmáltak szövetségének történetét és célját. Reméljük, hogy a felélesztett Szövetség egyik buzgó munkás tagja lesz annak a tábornak, amely komoly elszántsággal készül az önállósításra utalt gyülekezet támogatására.

A jelenvoltakat a dr. **Nyiredy Géza** vezetése alatt szorgalmaskodó Márták csapata látta el izletes vacsorával.

A legközelebbi viszontlátásra január 1-én!

Budaörsi szórványgyülekezetünknek a november 21-én tartott istentiszteleten adta át használatra a budapesti egyházközség első Urasztalát és terítőjét **Barabás István** lelképásztor. A sok buzgó imádsággal megszentelt drága ereklvét **Máthé Lajos** szórványgondnok afia vette szerető gondjaiba.

A budapesti egyházközség közgyűlése, f. évi december hó 19-én, d. e. 11 órakor lesz a tanácsteremben. Tárgysorozaton lesz a folyó ügyeken kívül gondnok és presbiterok választása, az 1949. évi költségvetés. Indítványok írásban előre.

A karácsonyfa ünnepélyt a budapesti egyházközség a Nőszövetség közreműködésével december 19-én, d. u. 4 órai kezdettel rendezi a Koháry-utcai templomban. A Karácsonyfa alá szeretettel hívjuk azokat a gyermekeket, akik Budapest, székesfőváros, Budaörs, Törökbálint, Budakeszi, Budafok, Pesthidegkút, Szentendre, Csillaghegy, Kisoroszi, Leányfalu és Magvarkút területén laknak.

A győri, levélt. mosonmagyaróvári szórványoknak gyermekei részére a szeretetsomagokat külön juttatjuk el.

A karácsonyfára természetbeni és pénzadományokat szeretettel fogadjunk, mert a Nőszövetség a maga erejéből nem képes annyi szeretetsomagot adni, amennyire szükség van.

Presbiterok és Nőszövetség közös értekezlete 1949. január 1-én este 7 órakor a tanácsteremben. Utána a szeretetvendégség.

A diákakció céljaira november hóban a budapesti egyházközséghez a következő adományok folytak be: **Mocsáry Géza** 8, **Szinte László** 10, dr. **Gyulay Tibor** 5, dr. **Schey Ilona** 2, dr. **Mikó Miklós** 20, dr. **Májay Dezső** 20, dr. **Menyhárt Dénes** 3, dr. **Balogh Pál** 3, dr. **Nyiredy Géza** 3,

dr. **Mikó Lajos** 4, dr. **Papp Antalné** 6, dr. **kálnoki Kis Jenő** 10, **Gyarmathy István** 30, **Kelemen Géza** 20, dr. **Gyulay Zoltán** 7.20, dr. **Semerédy Sándor** 2 forint.

Budapesti Koháry-utcai templomunk helyreállítására a legutóbbi kimutatásunk az Unitárius Élet november 15-iki számában történt közlése óta a következő adományok folytak be az egyházközséghez: **Gyarmathy István** 25, dr. **Szentgyörgyi Ferenc** 10, **Kakula József** 55, **Osán Jenőné** 5, **Varga Béláné** 9.50, **Tressza Sándorné** 10, dr. **Gálfalvy István** 10, dr. **Elekes Andor** 8, **Kanner Pál** 10, **H. Fejér Domokos** 10, **Faragó György** 10, **Benti Rezsőné** 5, dr. **Menyhárt Dénes** 3 forint. Ezt a kilencedik kimutatást december 5-én zárta le az egyházközség és továbbra is kér minden igazi unitáriust, hogy kövesse a jó példát és egyházi adójának pontos és rendszeres befizetésén túl adományával is segítsen az újjáépítés költséges munkáiban. Az egyházközség postatakarékpénztári csekk számlaszám: 30.400.

A budapesti Unitárius Egyházközség vezetősége ifjúságunk közreműködésével november 20-án igen jól sikerült műsoros délutánt rendezett az „Iván László Diáksegély” javára. Ezúton mondunk hálás köszönetet elsősorban a szereplőknek, akik művészi teljesítményük javát adták **Sz. Tompa Márta** hittestvérünknek és **Hajdu Anna** énekművésznőnek. Ifj. **Benczédi László** igen értékes előadása, ifj. **Simándi Béla** művészi zongoraszáma, **Merész Gábor** szép szavalata, iskolás gyermekeink szívét vidámító énekszámok nagy örömeinkre szolgáltak.

A **Brassai Sámuel** Ifjúsági Egylet karéneke, **Szabó Gabriella**, **Bartha Erzsébet**, **Tanka Geyza** és **Tiboldi Tibor** szép népi táncgyűjtése nagy sikert aratott, úgyszintén vidám páros jelenetük és értékes szavalatuk.

Belováry Istvánné, **Béla Antalné**, **Józan Dezsőné** és **Merész Károlyné** asszonytestvéreinknek köszönet a büffetben teljesített szolgálatukért. Hálás köszönet asszonytestvéreinknek, akik a büfféhez adakoztak, úgyszintén mindazoknak, akik jól sikerült műsoros délutánunk erkölcsi és anyagi sikeréhez hozzájárultak megjelenésükkel és hozzájuk juttatott pénzbeli adományokkal.

UNITÁRIUS MISSZIÓ HÁZ.

Istentiszteleti sorrend az Unitárius Misszió Ház templomában:

Karácsony első napján d. e. 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: dr. **Csiki Gábor**.

Karácsony másodnapján d. e. 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: **Bencze Márton**.

Öesztendő napján d. u. 6 órakor: dr. **Csiki Gábor**.

Újesztendő napján d. e. 10 órakor prédikál: dr. **Csiki Gábor**.

Január 2-án, d. e. 10 órakor prédikál: **Bencze Márton**.

Január 9-én, d. e. 10 órakor prédikál: **Husztai János**.

Január 16-án, d. e. 10 órakor prédikál: dr. **Csiki Gábor**.

Január 23-án, d. e. 10 órakor prédikál: **Bencze Márton**.

Templom fűtve!

Úrvacsorához kenyeret és bort szeretettel kérünk.

PESTSZENTLŐRINC.

Az istentiszteletek rendje a Pestszentlőrinci Egyházközségben:

A Pestszentlőrinci templomban: December 19. d. e. 11 órakor: **Szolgál Pethő István**. December 25. d. e. 11 órakor: Karácsonyi ünnepi Istentisztelet. Úrvacsoraoosztás: **Szolgál Pethő István**. December 26-án d. e. 11 órakor Istentisztelet és Úrvacsoraoosztás: **Szolgál Dr. Csiki Gábor** esperes püspöki helynök. December 31. Este 6 órakor Óévi-istentisztelet: **Szolgál Pethő István**. 1949. január 1-én d. e. 11 órakor Újévi-istentisztelet: **Szolgál Pethő István**. Január 2-án d. e. 11 órakor: **Szolgál Pethő István**. Január 9-én d. e. 11 órakor: **Szolgál Pethő István**. Január 16-án d. e. 11 órakor: **Szolgál Husztai János s. lelkész**.

A Pestszenterzsébeti Imaházban (Rózsa-u. 4. sz.): December 19-én d. e. 9 órakor: **Szolgál Pethő István**. December 25. d. e. 9 órakor: Karácsonyi ünnepi Istentisztelet és Úrvacsoraoosztás: **Szolgál Pethő István**. December 26-án d. e. 9 órakor: **Szolgál Pethő István**. December 31-én d. u. 4 órakor: Óévi-istentisztelet: **Szolgál Pethő István**. 1949. január 1-én d. e. 9 órakor Újévi-istentisztelet: **Szolgál Pethő István**. Január 2-án d. e. 9 órakor: **Szolgál Husztai János s. lelkész**. Január 9-én d. e. 9 órakor: **Szolgál Pethő István**. Január 16-án d. e. 9 órakor: **Szolgál Pethő István**.

A Vecsési Evangélikus templomban: December 19-én d. u. 3 órakor: **Szolgál Pethő István**. December 25-én d. u. 3 órakor: Karácsonyi ünnepi Istentisztelet Úrvacsoraoosztással. **Szolgál Pethő István**. 1949. január 2-án d. u. 3 órakor: **Szolgál Pethő István**. Január 16-án d. u. 3 órakor: **Szolgál Husztai János s. lelkész**.

Csepel, II., Rákóczi F.-u.-i iskolában. December 26-án d. e. 11 órakor Karácsonyi ünnepi Istentisztelet Úrvacsoraoosztással: **Szolgál Pethő István**.

Soroksár, Ref. Imaházban: December 26-án d. u. 3 órakor: Karácsonyi ünnepi Istentisztelet Úrvacsoraoosztással. **Szolgál Pethő István**.

Ünnepélyek, családi összejövetelek. A pestszentlőrinci gyülekezeti teremben **Karácsonyfaünnepély**, a gyermekek részére, december 23-án (csütörtök) d. u. 3 órakor. December 25-én, Karácsony elsőnapján d. u. 6 órakor a gyülekezeti teremben zártkörű „batyus” összejövetel a presbiterok, gondnokok és egyházfiak családja részére. December 31-én este 8 órakor Szilveszteri Gyülekezeti összejövetel a gyülekezeti teremben.

Vecsesi szórványunkban az ottani evangélikus templomban okt. 3-án d. u. 4 órakor úrvacsoraszórással egybekötött istentiszteleten dr. Csiki Gábor esperes-püspöki helynök szolgált. Az evangélikus gyülekezet ünnepélyesen fogadta egyházunk vezetőjét.

DUNA-TISZAKÖZE.

Istentiszteleti sorrend a Duna-Tiszaközi Unitárius Szórványegyházköz-ségben:

Rákosszentmihályon karácsony első napján, d. e. 9 órakor a piactéri evangélikus templomban. Prédikál és úrvacsorát oszt: Bencze Márton.

Rákospalotán karácsony első napján, a MÁV telepi református templomban. Prédikál és úrvacsorát oszt: Bencze Márton d. e. 11 órakor.

Ujpesten karácsony első napján déli 12 órakor. Prédikál és úrvacsorát oszt: Huszti János.

Sashalmon karácsony első napján d. u. 3 órakor a Kossuth-téri iskolában. Prédikál és úrvacsorát oszt: Huszti János.

Ujpesten január 2-án déli 12 órakor a Szent István-téri református templomban. Prédikál: Huszti János.

Rákospalotán január 2-án d. e. 11 órakor a MÁV. telepi református templomban. Prédikál: Bencze Márton.

Sashalmon január 14-án d. u. 3 órakor a Kossuth-téri iskolában. Prédikál: Bencze Márton.

Rákosszentmihályon január 23-án d. e. 9 órakor a Piac-téri evangélikus templomban. Prédikál: Huszti János.

Huszti János s. lelkész, a duna-tiszaközi szórványegyházköz-séghez nyert beosztást szept. 1-től kezdve, de a pestszentlőrinci gyülekezetben is fog szolgálatot végezni.

Az őszi hálaadó ünnep alkalmából úrvacsorai kenyeret és bort adományoztak: Rákospalotán id. és ifj. Székely Sándor Sashalmon Kozma Gyöngyné, Ujpesten Szép Gyula, Rákoshelyen Nagy Dénesné.

Huszti Sámuel és neje üllői lakosok, Huszti János s. lelkész szülei ezüstlakodalmuk alkalmából egyházunk áldásában részesültek. Isten áldása legyen és maradjon továbbra is velük.

Konferencia Rákospalotán. Rákospalotai és pestújhelyi híveink szép számban jelentek meg október 31-én az összejövetelen. Bevezető reformációi emlékbeszédet tartott Dr. Imreh Dénes egyházköri főgondnok, rámutatván arra, hogy a XVI-ik századbeli lelki és szellemi forradalom tiszta evangéliumi hajtása az unitárizmus. Dávid Ferenc lánglelkű apostolkodása által. Az unitárizmus már az elindulás pillanatában felöltötte magára azt a jelleget, mely az örök reformációt, az örök fejlődést és haladást hordozza magában, s ezáltal képes

megadni a mindenkori ember számára a legmegfelelőbb vallásos tartalmat. Szántó Ferenc csepeli igazgató az önfenntartó gyülekezetéről, annak jövőbeni szerepéről tartott előadást. Az a szemszög, amelyből előadó az önfenntartó gyülekezet vizsgálta, egyszerű és világos: az ember teremtettségénél fogva vallás-erkölcsi lény, amely azt jelenti, hogy az embernek meg van a megfelelő érzéke arra, hogy a legfőbb valóság létezését átélje s a közös teremtettségből eredő embertestvériség fogalmát megértse. Az egyház s különösen az unitárizmus, ezt a természetes emberi tulajdonságot és értéket magában hordozván, mint tudatos élményt, ennek kiteljesedéseért munkálkodik. Van hát magasztos hivatása. Amíg ez megvan, örökké élni fog. Pethő István egyházköri főjegyző érdekesen és meggyőző erővel taglalta az önfenntartó gyülekezet egyházi köznevelő feladatait, mely hivatása magaslatán látó szemmel kell, hogy vizsgálja a gyülekezeti életet, az evangéliumi magvető szerepében kell buzgálkodnia, ha kell a bibliai Lázár szerepében, de ugyanolyan erővel, ami különben vonatkozik egész eljövendő egyházi életünkre. Az előadások között Székely Béla: Adjunk hálát mindnyájan, Bencze Mártonné: Örök bíró... kezdetű egyházi énekünket énekelte el. Zárószót Dr. Csiki Gábor esperes-püspöki helynök mondott, aki örömeinek adott kifejezést a hallottak és látottak felett, mely hiszi, hogy megtermi méltó gyümölcsét. Különösen kiemelte a rákospalota-pestújhelyi gyülekezeti élet elevevőségét, dícséretes munkáját, házszerejét és hithűségét. Az ünnepség után közös vacsora következett, melynek előteremtésén lankadatlan buzgalommal dolgozott id. Székely Sándorné és Csáka Jánosné, de velük együtt dolgozott a többi lelkes aszszonytestvérünk is.

A lelkes hangulat s az egyházszerepet ténve ez alkalommal gva-korlatban is megmutatkozott. A megvalósítandó önálló rákospalotai egyházközség javára komoly pénzbeli megajánlások történtek, melyeket az alábbiakban közlünk: Dr. Imreh Dénes 100 Ft., dr. Csiki Gábor 50 Ft., Szántó Ferenc 50 Ft., Farkasné Joó Erzsébet 100 Ft., Pálffy József alkalmilag adakozik, Nemes Nagy Sándor, Nándori László, Csáka Dezső, Csáka János, ifj. Székely Sándor, Bencze Márton havonként 10—10 forint; dr. Kósa Zoltánné havonként egy ruha megvarrásának az ára, Horváth Lajos és neje havi 6 Ft., Gergely Júlia, Mathó Lajos, Utó András, Nagy Gyula, Benkő János, Joó Mihályné, id. Székely Sándor havi 5—5 Ft., Pethő István, Benedek Vladimírné, Elekes Mihály havi 4—4 Ft., Szép Gyula havi 3 Ft., Janka Józsefné, Turcsányi Istvánné havi 2—2 Ft., Gáspár Ilonka havi 10 Ft. öt hónapon át, Székely Béla 500 forint öt hónapon át havi 100 forintos részletekben. Reméljük, hogy ehhez a nemes akcióhoz csatlakozik az úipesti gyülekezet is.

Bencze Márton.

UNITÁRIUS AKADEMIAI ISTENTISZTELETEK

Budapest, IX., Högyes Endre-u. 3.

Unitárius Misszió Ház templomában

január 12-én

szerdán,

d. u. 6 órakor.

Utána szeretetvendégség az unitárius főiskolai hallgatók részére a gyülekezeti teremben.

Másokat is szívesen látunk.

V I D É K.

Dunapataji egyházközségünk ifjúsága dec. 5-én jól sikerült műsoros teaestét rendezett. Dec. 19-én, karácsonyfaünnepélyt rendez s ugyanakkor nyitja meg a karácsonyi vásárt is.

Egerben és Egercsehiben tartott istentiszteletet és osztott úrvacsorát dr. Csiki Gábor esperes-püspöki helynök, nov. 28-án. Egerben a református templomban a református hívek is jelen voltak az istentiszteleten. A missziói körúton részt vett dr. Imreh Dénes főgondnokafia is. Az egri hívek által összegyűjtött perselypénzből az egercsehi bányatelepen lakó hívek gyermekei részére vásároltak karácsonyi megemlékezést.

Előfizetési díját karácsony hónapjában is szeretettel várjuk.

UNITÁRIUS ÉLET

A lap tulajdonosa a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó: Barabás István.

Budapest, V., Koháry-utca 4.

Évi előfizetési díja: 12 forint.

Nyomatott Máté Ernő könyvnyomdájában, Budapest, VIII., József-u. 41. szám. — Telefon: 137—626.

CIM: